Ч. 80. Чернівці, четвер дня 11. (23 квітня 1896. Рочник XII.

БУКОВИНА

ПЕРЕДПЛАТА

на „Буковину“ виносить
на цїлий рік 10 зр. — кр.
на чверть року 2 „ 50 „
місячно . . . . 1 „ — „
для заграницї 20 рублїв або 40 франків.

Поодинокі числа по 6 кр. в бюрі ґазет Л. Горовіца в Чернівцях, ул. головна ч. 17.

ВИХОДИТЬ

щодня кромі недїль і руских сьвят о год. 5. по пол.

Редакция і Адмінїстрация „Буковини“ находить ся в Чернівцях (ул Петровича ч. 2.)

Оголошеня приймає ся за оплатою 6 кр. від стрічки; а в „Надісланім“ по 10 кр. від стрічки.

Полїтика реальна.

XVII.

(Остаточна задача і цїль кацапів. — Кацапи а Русини. — Засліплене Русинів. — Що робити?

Ще одна річ, на котру ми нераз вже вказували, є і теоретично і практично взявши каменем претркновенія між Русинами, а се: відносини до москвофілів, до кацапів. Нам зовсїм непонятно, як можуть Русини бути в тім взглядї ріжної гадки. Але дїйсно так є, дїйсно одна часть Русинів не зважаючи на те, що москвофіли „здержують поступ руского народу“, не зважаючи на всю роботу москвофілів, їх цїли і задачу, панькає ся з ними і уважає їх навіть Русинами. Хоть *Буковина* вже нераз висказувала ясний свій погляд на відносини наші до москвофілів, то не завадить, ще раз тоту річ тут пригадати. Але що-ж можна ще більше додати до того, що сказано вже в статї *Буковини* під заголовком „Черниxівский Месия IV.“ (ч. 88 з прошлого року)? Тому ми виводи автора сеї статї тут повторимо.

„Зухвалість і цинїзм кацапів навіть в справах кождому Русинови найсьвятїйших повинні вже раз цїлковито нас протверезити і отворити нам очи на їх цїли і роботу. Ми мусимо перестати вже раз обдурювати себе самих думкою, що наші домородні кацапи, то нїчого иньшого як руска партия, котра хоче працювати для морального і материяльного піднесеня нашого народу, а лиш добирає до того иньших способів, нїж народовцї. Се все неправда. Хоч і як скривають кацапи свої остаточні цїли, хоч і як уміють вони підшивати ся руским патріотизмом, хоч і як їх гавканє на Поляків і на жидів нашим людям може подобати ся і здобуває собі у них популярність, то мимо того треба вже раз знати, що *задача і цїль наших домородних кацапів є, передусїм зробити з нас Москалїв, а в разї коли-б се не удавало ся* — а воно і не удає ся — *не дати двигнути ся нашому народови з морального і материяльного упадку, не допустити до того, щоб руский нарід тут в Австриї став поважним полїтичним і економічним чинником*, спинити всякий єго розвій, бороздити всяку роботу, піддержувати всяке баламутство, — а все то на те, *аби* не дай Боже *австрийска Русь не змінила ся так, що могуча Росия мусїла-б з огляду на ню і з України здоймити пута, або щоб сильна австрийска Русь не звернула на себе очий України і не стала ся притягаючою силою для України*. Сю цїль мають перед очима платні кацапи, вони за те і платні; неплатні вірять платним і роблять те саме. Проте треба з кацапами так поступати, як поступають вже від давна буковиньскі народовцї: вони не узнають їх за Русинів, вони, не дають їм мішати ся в руські справи і таким ясним поставленєм питаня довели до того, що бодай народовцї між собою згідні не так як народовцї в Галичинї, де саме стосунок до кацапів одних і других дав початок до того, що народовцї тепер розбиті тай в додатку ще й з собою ворогують на втїху ворога-кацапа; таким ясним поставленєм питаня довели вони до того, що богато людий збаламучених кацапами, прозрївши їх крутанину, пристало назад до руского народу. Най нїкого се не застановляє, що наші домородні кацапи є руского походженя. Адже Черкавскі, Зибликевичі і и. также руского походженя, а чи вони були Русинами? Яка-ж ріжниця між Черкавскими, Зибликевичами а Зубрицкими, Площаньскими і т. д.? Одні Поляки, другі Москалї, а жаден з них не є Русином — вони ренеґати рускі. Ба, ми маєм і таких людий, що хоть з походженя Русини, стали опісля Румунами, Мадярами, Нїмцями. Чому-ж ми тих не уважаємо за Русинів? Чому ми їх відцурали ся? Бо розум тому противить ся. Що-ж за розумна причина, трактувати ренеґатів кацапів инакше як иньших руских ренеґатів? Од-

---

4)

БИТВА.

Нарис з природи

Ольги Кобилянської.

(Конець.)

Розпаленим желїзом напятновано новоприбувших, а відтак їх оставлено, щоби розглянули ся округ себе.

Они бачили, як такі самі наємники, як ті напів здичілі на горах, працювали і тут в долинї. Як они роями мов невтомимі мурашки вештали ся у фабрицї і в округ неї на дворі. Як они крикливого, желїзного Молоха, що в нищеню доказував справдешні дива, плекали і майже жертвувались, щоб єму лише на нїчім не забракло.

— Так, так — чули між иньшим, як оповідав один робітник, котрого звали „Клевета“ — так нищуть чужі антихристи наші прекрасні лїси, що становлять маєток нашого краю. Бог знає, але їх пани сокотять їх зле і будуть раз за те перед Богом відповідати. Тепер має ся сей прекрасний материял вивозити мабуть аж за море! І що має наш край з того? Спитайте тих, що правлять такими маєтками, що жиють в роскоши, що їх грішні тїла аж розходять ся, — спитайте їх, що наш край з того має?! — А по хвилинї якогось лютого мовчаня говорив дальше: — Вже будують і в другу сторону звідси желїзну дорогу; чую — лїси продано далї на нових десять років! Так, ще „лиш на десять років“, а відтак знов на десять років і пропав маєток нашого краю!... Проклята правда!... Чому не протинаю радше єї погане тїло, як отсю невинну деревину; а всї ті пекольні печі тут під нашими ногами, не пожеруть лучше їх чортівтівских тїл...

Голосний удар майстра від пил в єго лице перервав єму бесїду.

— Чому не доглядаєш лучше твоїх малпячих лап, а лопотиш ротом безумства, неробо!

Відповідь укараного згубила ся в оголомшаючім гуку, бо ново прикочені пнї мали сунутись під пили. Одні пішли під пили десятиножеві, другі під пятнайцять, а знов иньші, столїтні, під двайцятьножеві. З сиком, роздираючим уха, яким вперід пнї заголомшено, заким їх убито, пірнули пили в їх тїло. Острокіньчастими зубами прорізували з блискавичною скоростию прегарні пнї, а трачинє немов кров вибухала з них, обсипувала їх і покривала около них поміст.

Коли ножі метнулись крізь них по раз послїдний, то по фабрицї пронїс ся острий, проймаючий зик і колишні горді великани розпали ся вахляровато в тонкі білі дошки і перестали на віки істнувати.

Робітники з величезними тачками з'явили ся скваппо і відходили.

Они змітали трачинє, напрятане на земли, вивозили єго і висипували в пащі печий в приземнім забудованю. Без перерви, з дня на день сповняли они сю працю. Другі знов витягали дошки, розпадаючі ся з-під пил, і кидали їх з такою вагою на склад, що они падаючи вививали ся у послїдне мов спружисті сталеві листки. Знов иньші підпихали стрункі ялинки під жужачі пили, розтинаючі дерево в вузкі лати, а ще иньші ковали і острили пили та розсївали около себе червоно-блискучі іскри...

І довкола фабрики вештало ся богато людий. Одні виносили дошки з середини, другі відбирали та подавали їх дальше, треті складали їх одних верх других, значили, розділювали на вузкі і широкі, або як там уже треба було. Всюди панував рух, галас, оклики, неустанний прихід і відхід; горячкова, з математичною акуратностю вичислена дїяльність, викликувана страшно жужачим кольосом-машиною, від котрої била спека майже невиносима.

Здавалось — що нечутно обертались величезні чорні колеса, обведені шкіряними пасами, однак воздух був переповнений їх гуком і околиця була оживлена аж під лїси...

Лише в ночи панувала ту смертельна тишина. Неначе стражник, стояв тут чорний комин і глядїв похмуро на цїлий воєнний табор.

Тут лежала безлїч нагих пнїв, осьвітлених лагідним сьвітлом місячним, мов мерцї. Пасма дощок, поскладаних до гордої висоти, миготїли сріблисто, а оглядані з боку здавали ся самими лїніями.

Пнї; всюди, де спинив ся погляд, лежали пнї, лежало дерево, дошки, відпадки; а межи всїм тим вештались нечутно величезні собаки мов мари, кидаючи біля себе велику незґрабну тїнь і шниряючи повсюди. Від часу, як фабрика стояла раз, кимось підпалена, в страшній половинї, вибрано їх, тих псів, за стражників.

ні хотіли, щоби ми стали Поляками, другі хочуть, щоб ми були Москалями. Коли-ж ми не хочемо бути Москалями, то і з кацапами мусимо так поступати, як поступили з тими ренеґатами, що пішли на сторону польску; ми не сьміємо уважати їх за Русинів, так як тамтих не уважали за Русинів; ми мусимо їх *виключити із народної суспільности*, ми в жаднім разї не повинні позволити, аби вони мішали ся в наші рускі справи, промовляли в імени руского народу, давали напрям нашій культурній роботі.

Европа знає вже і узнає Русинів за осібний нарід від Москалїв. Австрийска конституция дозволяє кождому народови розвивати ся після вподоби. Най отже наші кацапи використують австрийску конституцию для себе, для свого московского народу, коли є тут який московский нарід в Австриї; най той московский нарід в Австриї плекає собі свою московску мову, свою московску народність, ми єму в тім не будемо мішати, але ніяким чином не дамо того робити на кошт руского народу, не дамо кацапскої мови і иньших кацапских ідеалів накидати рускому народови. Наколи-ж Русини уважають свою народність за осібну від московскої народности, то яким же чином можуть вони уважати кацапів за Русинів? Такі Русини, що помимо того уважають таки кацапів за Русинів, се певно не Русини, а такі-ж кацапи, як і тамті. Такі виводи згідні зае ся з розумом, а коли-ж помимо того поступає дехто у нас в Галичинї инакше, то се є лиш доказом, що таке поступоване не згідне з розумом. Коли ми перестанемо в нашій роботї народній брати взгляд на кацапів, робити їм всякі уступки, задля них самі свої засади ногами доптати, тодї ми зможемо опорати ся дуже легко і з такими просьвітителями нашого народу, котрі замісць осьвітити, отруту защіплюють в серце нашого народу, котрі баламутять і бунтують єго против єго рідної інтеліґенциї, против єго великих ґеніїв; оттодї то ми зможемо ще не одну „пощечину". себ то не одного поличника дати тим, що в захвалий спосіб сьміють нас зневажати. Така зухвалість противників, такий їх цинїзм лиш доти можливий, доки у нас морочать голови ріжними примиренями і подібними теориями. Але-ж треба уже раз бути сьвідомим того, що *кацапи се найгірший воріг нашого орґанізму народного*, він точить єго внутрі мов той рак, точить єго так, що богато не добачає рака, хоть бачить, що від якоїсь хороби орґанїзм розпадає ся; кацапи гірші вороги, ніж всї внїшні противники, бо внїшних противників бачить ся і можна перед ними устеречи ся, а кацапів допускає ся до спільности народної, дозволяє ся їм завдавати трутину народному орґанїзмови, а коли орґанїзм від тої трутини вже гниє, ще й тодї не добачає ся їх роботи, а складає ся вину на кого иньшого; міжтим кацапи сьміють ся і роблять своє дальше. Доки ми кацапів уважати будемо за Русинів, доти наш орґанїзм народний буде такий слабий, як тепер, такий слабий, що від вітру паде.

Але що-ж? У нас люди такі ще засліплені, що не бачать того всего, не бачать, що самі кацапи всюди відгороджують ся хіньским муром від народовців, не допускають їх поміж себе, в свої товариства, самі відрубно орґанїзують ся і т. д., не бачать того, що вони держачи ся самі для себе відрубно, втискають ся межи народовців, підюджують одних на других, терроризують, кидають кість незгоди і ненависти — а відтак із всего сьміють ся".

Розваживши се добре, чи можна далї казати, що Росия нам тут нїчого не шкодить? Чия-ж се робота тота, кацапска робота? Але скажім навіть, що наші кацапи то таки зовсїм наші, і не стоять в звязи нї з Побідоносцевими, нї з Ігнатевими і т. д., то чи може Русин спокійно придивляти ся, що Росия робить з Україною?

Чи можна казати, що Росия нам не шкодить? Таж мілїонам Русинів заткала зовсїм рот, ба ще і поза своїми границями платними наємниками колотить наш спокій і не дає нам дихати! А тут горлає ся: Поляки нас зїдять!

Зрештою чиста справа наша народна потребує чистих рук. Злука з кацапами робить єї нечистою!

Здаєть ся, що на тїй точцї могло-б ще найскорше прийти межи Русинами до згоди. І крайна пора, вирізати з свого тїла того рака, що єго немилосердно точить.

НОВИНКИ.

Чернівцї, дня 22-го квітня 1896.

Буковиньска щаднича каса дала на своїм головнім зборі з дня 21-го с. м. запомоги. Між иньшими дістали „Руский Народний Дім" 50 зр.; гр. кат. парохія в Чернівцях на будову нової церкви 1000 зр. і гр. кат. парохія в Серетї 200 зр. Рішено на засноване пристановища для невилїчимих умислово хорих дарувати 20.000 зр.

Зміни в судівництві. Окрім донесених вчера телеґрафічно змін треба занотувати: Радниками суду краєвого у Львові при трибуналї першої інстанциї іменовані: секретар і начальник суду повітового в Перемишлянах Тит Сїнґалевич для Бережан, начальник суду повітового в Лїську Йос. Шведзицкий для Перемишля, секретар ради при судї окружнім тернопільскім Омелян Крвавич для Тернополя, заступник прокуратора в Перемишли др. Франц Мандибур для Тернополя, судия повітовий в Щирци Вол. Прокопчиц для Тернополя. — Секретарями ради при львівскім висшім судї краєвім іменовані ад'юнкти: Антін Дольницкий у Львові і Ник. Баньковский у Львові; секретарями ради при трибуналах І. інстанциї іменовані: судия повітовий Людв. Самолевич в Немирові для Тернополя, ад'юнкт Йос. Білевич в Стрию для Львова і ад'юнкт Ферд. Зеґадлович у Львові для Львова. — Титулярними радниками суду краєвого іменовані судиї повітові: Бойомир Жарский в Ярославі, Стан. Темпле в Дрогобичи, Володимир Глиньский в Олеську і Артур Адльоф в Краківци, з полишенем їх на дотеперішних місцях службових яко начальників судів повітових. — Судиями повітовими іменовані ад'юнкти: Вол. Заградник в Самборі для Буска, Ник. Прешкевич в Збаражи для Перемишлян, Ів. Лазорик в Добромили для Рогатина, Антін Пискозуб в Станїславові для

Але нїхто не вкрадав ся; нїхто і не мутив супокою полягших.

Півголосне шемране гірскої ріки, котра улискувала ся недалеко з-під темені лїса, проносилось мягко і вникливо сюди, а сам лїс становив навкруги долини неприступний мур, з-поза котрого міг хиба місяць виринути.

А він з'являв ся що ночи над тим муром. Блїдий і тихий і нерухомий, мов би був цїлком втомлений з смутку, і мов би єму лекшало, коли розпускав свої промінї в синяво-прозорих мраках ночи, або купав їх тут і там в темній глубинї води...

Смутне шемране ріки настроювало єго так жалібно, а він не був в силї здавити єго.

„Куди, куди, куди?"—шемрали филї невтомимо кождої ночи, і лизали жалібно беріг, і плескались підхлїбно в чутних звуках о велике камінє, котре десь не десь визирало неповорушно з води.

Але они не діставали жадної відповіди.

В таборі оставалось тихо.

Пнї лежали без душ, а дошки простягнені....

Але він бачив відповідь. Куди лиш звернув своє лагідне лице, читав єї. На дошках і пнях, призначених до транспорту, стояли чорними буквами вписані слова: „До Батум", „До Батум", „До Батум"....

. . . .

Лїто.

Розпалене проміне сонця жарило, а воздух був душний.

Поодинокі хмари, що погубили ся на синїм небозводї були темної барви. Від часу до часу піднимав ся легкий вітер і розтягав хмари вширш і вздовш і в зловіщні тїни. Здавало ся, що він спонукує їх улетїти звідси, і що потуга сонця вплине на них пагубно; однак як раз в полудневій порі здержались они в своїм летї і спинили ся сиво-чорними масами над горами....

Було по битві.

Навкруги панувала бездушна тишина.

Як далеко око засягало, стрічало найбільше спустошене, а відражаюча нагота вершин будила жаль у серцю.

Біляві, спорохнавілі пняки сторчали густо одні коло одних, неначе кістяки з пожовклої трави. Нездатні дерева лежали в великім числї покалїчені в округи, а з кори обдерті пнї, що показали ся нездоровими, порохнавіли нетикані дальше. Великі випалені місця на земли нагадували рани пожежі і сьвідчили о побідї поломіний, що блестїли тут так часто в ночи і пожирали жадібно все, що в їх сусїдстві находило ся. Стоси соснової кори лежали темно-брунатними шматами і звоями, на-пів перегнилі, і важко лежали маси трісок на траві. Старі, блискавицями нарушені смереки, оставлені нетикано, стояли сумно, простягаючи на-пів висохлі рамена від себе далеко, мов безпомічні старцї, силуючись надармо здержати вітер у своїм галузю. Від часу до часу проносилось воздухом жалїсне, смутне скрипінє. Оно походило від здорових поодиноко полишених ялиць, котрі молодечострункі і незвичайно буйного зросту, стояли без галузя і мали лише на самім вершку корони. Тїї їх верхи гнули ся тепер луковато до землї, мов би в їх густїй зеленї була завішена сотнарова вага і тягнула до долу. Віддані химерам вітру, позбавлені охорони і всякої иньшої опори, колисали ся они жалїбно і скрипіли...

Молоді соснові деревця, колись майже ясно-зеленої, блискучої барви, були поломані, і на віки ушкоджені. Папороть опустила своє зубчасте, тепер пірване листє, і позбавлена тїни вяла та конала звільна на соняшнім жарі.

Високий мох, вирваний і пошматований, та корінем вивернений до сонця, висох, а тою самою смертию гинула і подоптана трава. Преріжні лїсні кущі, малини, яловець і иньші сильні та відпорні рослини і цьвіти, що буяли колись в повній роскоші, прилягли тепер до землї і були майже з корінем повитягані. Поверх всего того котили і волїкли тисячами і тисячами велеканів!

Тут і там до землї придавлена крушина, не позбавлена своєї сили цїлковито — вродила безлїч червоних ягід, а ті сияли з далека з матово-зеленого тла немов яркі калюжі крови...

Несьміливо протїкав між камінем в долинї колишний розпустний потік. Маси обтятого галузя, кори і трісок приглушували єго веселе журчане на довгий неозначений час. Орли і яструби покинули свої гнїзда і навертали ся лиш рідко сюди. Ледви що перелетїли раз або два в рік весняною порою, сею їх колись гордою батьківщиною.

І зазуля перестала тут кувати.

Дожидаючи надармо луни свого поклику,

Городенки, Волод. Яницкий в Долині для Жидачева, Теодор Марків в Яворові для Немирова, Лукилиян Кмицикевич в Мостисках для Ліска і Люд. Герасимович в Тисьменици для Щирця. Перенесений радник суду краевого др. Філярет Сембратович з Тернополя до Бережан.

Гр. пр. консистория в Чернівцях — ворогом всего руского. Коли наш народний заступник пос. Пігуляк в буковиньскім соймі вказував і доказував, що гр. пр. консистория в Чернівцях ворожа всему рускому і старає ся всюди розсилати по селах румунізаторів, котрі опісля володать дїти руські, тоді вставав звичайно архімандрит Калїнеску (свого часу Русин Калиновский) і пустими фразами перечив всему, а раз сказав, що нема тілько руских сьвященників, аби всї рускі парафії обсадити Русинами. Виходило з того, що коли знайшов би ся на руску посаду відповідний Русин, то консистория сейчас ту посаду надала би ему. Та коби оно так! Навіть сї слова консисторского совітника є пустими фразами і противорічать всему тому, що консистория доси робила, ба ще й тепер робить. Дійшло навіть до того, що консистория полишає на боцї духовне і моральне добро своїх вірних, аби лише осягнути свої румунізаторскі цїли! Не будемо тут говорити о наданю руских парафій, а наведемо один яскравий факт, де розходить ся о молодих учеників: Гр. пр. руский катихит при черновецкій гімназиї о. Ивановичь занедужав і дістав відпустку. Єго заступав тимчасово о. Стефанеллї — як, сего не питайте. Вкінци удало ся заходам Русинів, що міністерство шкільництва згодило ся на установлене суплента на місци о. Івановича. Бук. кр. рада шкільна мала іменувати суплента; при тім мусїла очивидно уважати на те, аби той суплент вмів по руски викладати, а се найлїпше вміє таки лише Русин. Ну, тут великого вибору не було, бо в Чернівцях є лише один-однїсенький сьвященик-Русин, о. Бриндзан. Як далеко дійшла вже румунїзаторска робота, що в Чернівцях, столици краю, котра лежить в рускій части православнеї диецезиї, є всего на всего один Русин-сьвященик! Серед таких сумних, невиносимих обставин мала кр. рада шкільна легкий вибір: она іменувала о. Бриндзана суплентом гр. пр. релїґії для Русинів черновецкої гімназиї. О. Бриндзан зачав зараз таки науку і вів ей через цїлий місяць. Русини були супокійні, бо знали, що о. Бриндзан яко Русин знає по руски і щиро заопікує ся повіреними ему гр. пр. рускими дїтьми. Та власне се заболїло гр. пр. консисторию і она присилувала о. Бриндзана зречи ся тої суплентури. На его місце предложила консистория на суплента о. Calancea, Румуна, котрий нїколи в своїм житю не учив ся рускої мови, ей отже не знає, бо не може знати, так, аби міг учити руских дїтий. Спитає ся кождий: чому консистория не хотїла на тім місци мати Русина, але Румуна? Та в тім именно та цїль, якої консистория добиває ся вже від 15 літ і котрої она ще й тепер не покинула: румуньщити руских дїтий, руский нарід! Шкільна власть не має таких тенденций і тому спитала передовсїм, чи має о. Calancea кваліфікацию з рускої мови? Коли-ж показало ся, що нї, то кр. рада шкільна не могла згодити ся на предложене консисториї і не іменувала о. Calancea суплентом. Се стало ся ще перед великодними сьвятами. В наслїдок того застановлено в черновецкій гімназиї науку гр. пр. релїґії для руских дїтий ще перед сьвятами; так стоїть справа ще й сегодня. Рускі дїти не учать ся своеї релїґії, бо консистория не хоче, аби они могли учити ся своеї релїґії в матерній мові, бо она хоче, аби они румуньщили ся, бо она хоче їх винародовити. В сїм, а не в чім иньшім бачить гр. пр. консистория свое післанництво! Чи так само митрополит Чуперкович, о сїм поки-що сумнїваемо ся, а побачимо по его приїздї до Чернівців. Тут потрібно скорої направи лиха, яке заподїяла консистория Русинам, бо инакше злі наслїдки — неминучі!

До відомости шкільних властий. Що рускі справи шкільні на Буковинї не все і не всюди полагоджують ся так, як їм належить ся, се ми мали нагоду хоч би і в послїднім часї піднести. Але щоби наказ висших шкільних властий не виконував ся, се вже чисто буковиньскі порядки! Минає вже третий рік, як по довголїтних і тяжких заходах Русинів міністерство шкільництва казало в школах запровадити руску фонетичну правопись, а в Чернівцях заведена она в школах від двох лїт — та думаєте, що у всїх школах? Нї, у нас управителї або управительки шкіл не почувають ся завсїгди до обовязку, сповнювати накази з гори, а коли іде о рускі справи, то нїхто на се й не зверне уваги. От тепер довідуємо ся, що у висшій дївочій школї в Чернівцях, де директоркою є п. Ґрілїч, доси все ще вчать етимольоґічної правописи! Відкликуемо ся дяятого до висших шкільних властий з жаданем, усунути той непорядок і потягнути виновних до одвічальности.

Руска народна школа в Чернівцях. Рускі народні товариства, головно „Руска Школа“, домагають ся вже від кількох лїт рускої народної школи в Чернівцях. Хоч здавало ся, що справа піде гладко, бо потреба такої школи є безперечна — в Чернівцях є більш 500 руских хлопців в школах середмістя — і лїберальна рада міска має бути прихильна для справедливих жадань Русинів, то все таки справа загирила ся власне в тій радї міскій. Не помагали резолюциї, приняті одноголосно в буковиньскім соймі, не помагали заходи Русинів у батьків міста. Вкінци звернула ся „Рука Школа“ до кр. ради шкільної і та мала черновецкій радї міскій пригадати скоре полагоджене справи. До того ще бук. сойм на послїдній сесиї рішив одноголосно відповідну резолюцию. Отже довідуемо ся сегодня від одного батька міста, що черновецка міска рада шкільна на своїм вчерашнім засїданю предложила міскій радї одноголосне рішене: що з уваги на засноване рускої гімназиї в Чернівцях і з уваги на велике число руских дїтий в черновецких народних школах треба конечно ще в 1896 р. заснувати чотири паралельні рускі кляси при народній школї на ул. палати краєвої. Коли справа дійшла вже так далеко, то мабуть міска рада не буде ей проволїкати, і черновецкі Русини дочекають ся по довголїтних заходах власної рускої народної школи. Заступники Русинів в міскій радї повинні постарати ся о як найскорше полагоджене сеї важної справи.

Рускі а волоскі студенти. Минувшого року в м. лютім лучило ся, що черновецке волоске товариство „Армонія“ (єдине між волоскими товариствами) запросило на вечерницї товариство „Союз“. Союзани з радістю вихіснували таке рідке запрошене і вислали своїх представителїв на вечерницї. Аж тут стала ся така пригода, що кількадесять присутних студентів з волоского студентского тов. „Жунїмея“ ва вид руских студентских бинд познимали свої національні відзнаки — а се один з них пояснив на запитане Союзан так: „національні барви, рускі і волоскі не можуть терпіти ся в купі“. Сю пригоду тогдї промовчало ся, бо не мала она на собі нїчого особливого, а до волоскої нетерпимости Русини вже привикли. Але ось сего року в ідеьскі волоскі студенти аж страх як заходили ся, аби руска „Січ“ асистувала їм при національно-волоских демонстрациях поруч з студентами з Букарешту та з відпоручниками черновецкої „Жунїмеї“. Ну, Січовики не ішли на поклик. І добре зробили, бо хто знає, як були би заховали ся наші боярчуки, котрі одноцушно показали, що „національні барви рускі і волоскі не можуть терпіти ся в купі“. Або чи они може вже доси нарозумили ся? Ми слїдн такого нового розуму раді би видїти тут, а не лишень у Відни.

котра гналась давнїйше в поважних, мовчазних лїсах мов на перейми з поклоном, мовчала она тепер завзято, і неначе забувала тут свій звичай кувати...

Спустошені, запустїлі, ограблені із всеї питомої краси, і колишнього богатства — гори — остались немов на посьміховище, і не могли спинити, щоб жарке сяєво сонця не випалювало немилосерно сеї оставшої ся фльори, котра вимагала для свого істнованя самої найглубшої тїни. Полишені, ледви понад землю виросші ялинки і сосонки, а неушкоджені самим припадком, стояли смутні і опущені. Буря і соняшна спека переходила на відміну понад їх молодосенькими коронами, що не були ще на довго так настаденї, щоб зносити всї зміни і удари веремя.

Столїтні батьки оберігали їх доси своїми обемистими раменами від всего, — але від тепер? А коли-ж они і опирали ся всему? Всему жару сонця, що випивав так жадібно їх молоді соки, всїм бурям, що бажали зломити їх корони, всїй студени і всїм прочим знадвірним погрозам — так що-ж тодї? Чи не простягнула-б ся теж і за ними, коли би стояли як раз в самій найгордїйшій красї, розкошуючи в пишноті, узнаючи над собою лише небеса — тота сама убійча рука?

Они рішили ся вмерти......

Чернівцї, 25. грудня 1895.

Телеґрами „Буковини“.

З дня 22-го квітня 1896 року.

Віденъ. Цїсарева іменувала ґр. Маріянну Ґоес-Турн, жену буковиньского кр. президента, двірскою дамою.

Віденъ. *(З ради державної.)* Підчас дальшої розправи над виборчою реформою промовляв міністер Ріттнер. В краях з загальним правом виборчим жалують ся на неувзглядненє важних культурних інтересів, в краях без загального права виборчого жалують ся на неувзглядненє великих мас населения. При кождій реформі виборчій розходить ся тепер о переведене тих двох засад. Австрийске правительство рішучо противить ся знесеню засади о заступництві інтересів, а також заведеню загального права виборчого. Міністер надїє ся на скріплене консервативного елементу в будучинї і що нові посли не змінять цїлковито парляментарних відносин в Австриї. *(Живі оплески.)* Промавляли пос. Крамарж, Діпавлї, Кальтенеґґер, Ріхтер, Штайнер і Перич, з котрих одні заявили ся за, другі против переходу до специяльної дебати. — Перед закінченем засїданя вела ся нарада над пильним внесенем пос. Романчука: взиває ся правительство, дати наказ властям, щоби сї уможливили виконане прав товариств і зборів. Президент міністрів ґр. Баденї заявив, що скаже доходити справу як найдокладнїйше. Сконстатував, що в 1896 р. не було нї одного рекурсу против заборони віч, в 1895 р. лише один рекурс, і в сїм випадку затвердив державний трибунал рішене міністерства внутрішних справ. Підчас дебати сказав пос. Пернерсторфер, що коли є який край, де нарід мав би право збурити ся, то се певно руский нарід в Галичинї. За се покликано бесїдника до порядку. Пос. Щепановский назвав виводи Пернерсторфера визванем до убійств. Пильність внесеня відкинено.

Париж. Вчера приняв сенат помимо спротивленя Буржоа 170 голосами против 90 внесене, відложити голосоване над кредитом мадаґаскарским на так довго, поки не буде зложене міністерство, котре має довіре обох палат.

Париж. Міністерство рішило подати ся в димисию. Оно скликало на завтра обі палати, щоби подати причини димисиї.

Париж. Републиканьскі і консервативні часописи поздоровляють сенат, що єму удало ся міністерство присилувати до димисиї. На завтрішнім засїданю буде горяча дебата. Радикали поставлять внесене, в котрім взивають міністерство, щоби оно остало ся при кермі.

Цїни збіжа і других продуктів.

Дня 21-го квітня 1896.

		Львів.				Чернівцї.		
Пшениця . .	від	7.50	до	7.70	від	7.35	до	7.45
Жито	„	6.30	„	6.65	„	5.90	„	6.05
Ячмінь бров. .	„	5.40	„	6.—	„	5.50	„	5.60
Ячмінь простий	„	5.75	„	5.—	„	4.70	„	4.80
Овес	„	5.70	„	6.—	„	5.30	„	5.40
Ріпак	„	9.—	„	9.25	„	8.75	„	9.—
Горох	„	5.—	„	8.—	„	5.—	„	6.—
Вика	„	4.75	„	5.—	„	0·—	„	0.—
Льнянка . . .	„	0.—	„	0.—	„	0.—	„	0.—
Біб	„	0.—	„	0.—	„	0.—	„	0.—
Бобик	„	4.25	„	4.60	„	0.—	„	0.—
Гречка	„	7.—	„	7.50	„	0.—	„	0.—
Конюшина черв.	„	25.—	„	30.—	„	28.—	„	31.—
Конюшина біла	„	30.—	„	50.—	„	0.—	„	0.—
Конюш. шведск.	„	30.—	„	35.—	„	0.—	„	0.—
Кукуруза нова	„	5.—	„	5.50	„	4.—	„	4.10

Хміль 00.— 00.— злр. за кільо у Львові оковита за 10.000 лїтрів 12.50—12.75

Лїтературне Товариство

„РУСКА БЕСЇДА“

в Чернівцях,

улиця Петровича число 2,

має на складї:

„Ілюстровану бібліотеку“

для молодїжи, міщан і селян, редаґовану Омеляном Поповичем

року 1886, 1887, 1888, 1890, 1891, 1892, 1894, по **1** зр. **20** кр. за річник, а всї **7** разом за **7** зр.

З пересилкою почтовою **7** зр. **30** кр.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕНЯ.

За кожде слово платить ся 1 кр.

Важне для всїх!

Хто із Вп. Читателїв хоче що дешево набути або добре продати, най оголосить через нашу ґазету, то певно не пожалує.

Важне для громад! Одно буковиньске місто має дві великі огневі сикавки на продаж. Цїна дуже низька.

Всї прибори до робленя соломяних улїв є на продаж. Цїна дуже низька.

Млин кінний з француским камінями і з всїма найлїпшими приборами є в Чернівцях на продаж. Цїна дуже приступна.

Фортепян старий на продаж в Чернівцях. Цїна 30 зр.

Книга адрес для купцїв. Містить $1^{1}/_{2}$ мілїона всїляких адрес. Замісць 14 зр. лише 2 зр. 50 кр.

Візок для одного коня з двома дишлями, плетеним кошем, мягким сидженєм, ще мало уживаний, і шори є на продаж. Цїна дуже приступна.

Американьский будильник 1 зр. 65 кр., з календарем 2 зр. 5 кр.

Машина до шитя употреблена, але ще дуже добра, 25 зр. Можна і ратами сплачувати.

Зеґарок стїнний з вагою, що лише йде а не бє, 1 зр.; будильник 1 зр. 25 кр., а такий, що бє і будить, 1 зр. 90 кр.

Францускі зеґарки стїнні накручують ся раз на тиждень. Добрі для шкіл, читалень і т. д. 2 зр. 60 кр.

Цїни сих зеґарків суть фабричні для перепродажи. Меньше як тузин (12) не висилає ся.

Ножики кишенькові з 2-ма і 3-ма вістрями, 6 тузинів (82 штук) 7 зр. 20 кр. Меньше як 6 тузинів не висилає ся.

Машина до плетеня пончіх і рукавиць, употреблена 25 зр. За помочию сеї машини можна денно 8 пар пончіх сплести і то о много красше, як руками.

За 7 зр. 20 кр. можна дістати ріжних річий: 12 ножів столових, 12 вилок, 12 ложок (британїя), 12 ложечок, 12 ножів кухонних, 6 ножів для хлїба, 6 ножиць сталевих, 6 ножиків кишенькових, 2 кохлї (британїя).

100 великих сьв. образів в красках з рускими підписами 5 зр. Близько 40 штук таких образів (кождий иньший) висилає фабрика на взір за 2 зр. Такі образи продають перепродавцї по 15 до 20 кр.

Про сї оголошеня (1—13) дає близші відомости Адмінїстрация „Добрих Рад“ в Рогізнї п. п. Садаґура.

На кожде замовленє треба прислати почтову марку за 5 кр.

Поручаємо гостинницю Метрополь Лерхенфельда в Чернівцях при улици Ратушевій.

Віктор Тірінґ з Відня, Praterstrasse 11, поручає вив. Публицї свою новоотворену філїю зі складом одежі в Чернівцях при улици Ратушевій ч. 7. Цїни як найнизші! 11—12.

І. Рехенберґа книгарня і папірня в Чернівцях, улиця ратушева 23. Поручаю ся до доставлюваня руских книжок і ґазет. Маю великий склад руских книжок для всїх шкіл. Прибори до писаня продаю по найдешевших цїнах. Для шкіл народних особливо користні услівя.

5—12. І. Рехенберґ.

Котвиця

Liniment. Capsici comp.

з аптики Ріхтера в Празї, загально признаний **знаменитий усмирюючий лїк на втиранє:** по цїнї 40 кр., 70 кр. і 1 зр.; можна купити у всїх аптиках. Просимо жадати сей **загально улюблений лїк** просто під назвою

Ріхтера Liniment з котвицею

і принимати з осторожностию лише фляшки зі знаним знаком охоронним „Котвиця“, бо лише тї правдиві.

Аптика Ріхтера під золотим львом у Празї.

ОСВІН ФЛЄК

в Чернівцях при ул. ратушевій

продає

МАШИНИ ДО ШИТЯ

ручні по 20—50 зр., а ніжні по 35—75 зр.

Окрім того поручає

пневматичні біциклї

по цїнї 80—350 зр.;

переберає вкінци заведенє телеґрафів, телефонів і всякі поправки в тих річах.

(Чет. і нед. 3—12).

ДР. ПЕТРО ІССЕЧЕСКУЛ,

ц. к. нотар

в Чернівцях

переніс свою канцелярию з головної улицї до власного дому при

ул. палати краєвої

(Landhausgasse) **16.** (4—5)

В КОЖДІЙ РУСКІЙ ХАТЇ і ШКОЛЇ

повинна находити ся

Народописна карта

українсько-руского народу,

зладжена д-ром Гр. Величком, видана товариством „Просьвіта“, а виконана в лїтоґрафічнім закладї Андрія Андрейчина у Львові.

Книгарска цїна карти, наклеєної вже на полотнї, виносить 3 зр. 50 кр., а для членів „Просьвіти“ і передплатників „Зорі“ 2 зр. 50 кр., з рекомендованою пересилкою 3 зр.

Купити можна в „Просьвітї“ у Львові, ринок ч. 10.

Наклад невеликий; купуйте чимскорше!

„Днїстер“

товариство взаїмних обезпечень

у Львові ул. Валова ч. 11.

перше і одиноке руске товариство асекурацийне, припоручене Всч. Духовеньству і всїм вірним через Впреосьв. Митр. і Преосьв. Еп. Ординарияти всїх трех галицких Епархій, обезпечає будинки, скот, господарскі знаряди, збіже в зернї і соломі, сїно в стогах і будинках против шкід огневих за можливо найнизшою оплатою.

Шкоди лїквідують ся і виплачує ся сейчас по пожарі, а договори заключені з першими Товариствами контрасекурацийними подають **„Днїстрови“** можність обезпечувати і виплачувати і **найвисші суми.**

Полїси „Днїстра“ приймає банк краєвий у Львові при позичках іпотечних.

На житє можна обезпечати ся **через „Днїстер“** після **всїх можливих** комбінаций **в товаристві взаїмних обезпечень в Кракові**, котре дає як найкористнїйші услівя і видає полїси і квіти в рускім язицї.

Товариство взаїмного кредиту „Днїстер“, стоваришенє зареєстроване з обмеженою порукою, приймає від своїх членів і третих лиць **вкладки** до опроцентованя **по 5** процент. Ґваранция цїлковита. Удїли по 50 корон. Позички удїляють ся тілько властителям реальностий, вільних від тягарів, за порукою двох членів. З позичок відтягає ся десята часть на удїл.

Зголошеня о удїленє **аґенциї** в місцевостях, де „Днїстер“ не є заступлений, приймають ся.

Памятайте на Народний Дім в Чернівцях!

Видає товариство **„Руска Рада“** в Чернівцях. За редакцию відповідає **Осип Маковей.**

З друкарнї „Рускої Ради“ в Чернівцях під зарядом Осипа Бучканича.